

УДК.657.2.016

Кудлаєва Н.В.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

ПЕРЕОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ: ПОДАТКОВИЙ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АСПЕКТ

REVALUATION OF FIXED ASSETS: TAX AND ACCOUNTING ASPECTS

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто проблематику існування різних підходів до наявної методики переоцінки основних засобів в умовах гармонізації бухгалтерського та податкового обліку. Проаналізовано чинні нормативні акти, що регламентують порядок переоцінки основних засобів суб'єктами господарювання, зокрема платниками податку на прибуток. Акцентовано увагу на необхідності дотримання кількісних критеріїв та якісних ознак істотності інформації в частині даних стосовно переоцінки основних засобів. Розкрито порядок відображення сум уцінок (дооцінок) в системі рахунків бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності. Запропоновано напрями удосконалення документального оформлення результатів переоцінки. Обґрунтовано необхідність подальших досліджень з метою удосконалення та гармонізації методики переоцінки основних засобів.

Ключові слова: основні засоби, оцінка, переоцінка, індекс переоцінки, коефіцієнт індексації, строк корисного використання, ліквідаційна вартість, справедлива вартість.

АННОТАЦИЯ

В статье рассмотрена проблематика существования различных подходов к существующей методике переоценки основных средств в условиях гармонизации бухгалтерского и налогового учёта. Проанализированы действующие нормативные акты, которые регламентируют порядок переоценки основных средств субъектами хозяйствования, в частности плательщиками налога на прибыль. Акцентировано внимание на необходимости соблюдения количественных и качественных признаков существенности информации в части данных касательно переоценки основных средств. Раскрыт порядок отражения сум уценок (дооценок) в системе счетов бухгалтерского учёта и в финансовой отчётности. Предложены направления усовершенствования документального оформления результатов переоценки. Обоснована необходимость дальнейших разработок с целью усовершенствования и гармонизации методики переоценки основных средств.

Ключевые слова: основные средства, оценка, переоценка, индекс переоценки, коэффициент переоценки, срок полезного использования, ликвидационная стоимость, справедливая стоимость.

ANNOTATION

The article deals with the problems of various approaches to the existing methods of fixed assets revaluation in conditions of harmonization of accounting and taxation. Current regulations governing the revaluation of fixed assets by entities, including income tax payers are analyzed. The attention is focused on the need for compliance with quantitative criteria and qualitative features of information accuracy in the data related to the revaluation of fixed assets. The representation order of the markdown (extra evaluation) in the system of accounts and financial reporting is revealed. Improvement directions of documents arrangement of the revaluation results are offered. The necessity of further research in order to improve and harmonize the methods of fixed assets revaluation is grounded.

Keywords: fixed assets, valuation, revaluation, revaluation index, revaluation rate, useful life, liquidation value, fair value.

Постановка проблеми. Прагнення суб'єктів господарювання до забезпечення достовірності показників фінансової звітності, зокрема стосовно такого об'єкта обліку, як основні засоби, зумовлює необхідність постійного контролю за їх вартістю, однією з причин зміни якої є переоцінка. До питань, які вимагають подальшого дослідження, можна віднести питання причин, що спонукають підприємства до проведення переоцінки, питання самого механізму (методики) проведення переоцінки, порядку відображення інформації про переоцінку у первинних та зведених документах, облікових регістрах, фінансовій, статистичній та податковій звітності та, врешті-решт, вплив сум переоцінки основних засобів на податок на прибуток.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розробку теоретичних основ та методологічних підходів до проблеми переоцінки основних засобів зробили провідні вітчизняні вчені-економісти, такі як, зокрема, Л.В. Городянська, Л.О. Леонова, І.О. Гладій, А.В. Озеран, Н.М. Озеран, В.С. Марценюк, Н.В. Плаксієв, О.В. Щирська, А.П. Панасенко, Н.М. Ткаченко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Проте висвітлені вказаними науковцями результати досліджень щодо удосконалення обліково-аналітичного забезпечення обліку переоцінки основних засобів є недостатніми, тому потребують удосконалення і уточнення. Саме тому нині питання механізму здійснення переоцінки основних засобів, порядку відображення її результатів в обліку набувають такої актуальності та потребують пошуку варіантів вирішення поставленої проблеми.

Мета статті полягає в науковому обґрунтуванні методики переоцінки основних засобів, відображенні її результатів в обліку з урахуванням принципів історичної фактичної собівартості та обачності з метою забезпечення достовірності інформації у фінансовій звітності.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі розвитку ринкових відносин в результаті еволюції різних сфер життя суспільства, а також проведення численних досліджень спостерігається неконвенційність понятійно-категорійного апарату бухгалтерської науки, що негативно впливає на трактування

економічних явищ і процесів як об'єктів нормативного регулювання та управління. Якісно і повноцінно розроблений понятійний апарат бухгалтерського обліку в частині трактування сутності переоцінки основних засобів як об'єкта бухгалтерського обліку дає змогу побудувати економічно правильну структуру, здатну достовірно відображати всі операції з основними засобами на рахунках бухгалтерського обліку і формувати достовірну інформацію про них у фінансовій звітності.

Таким чином, вивчення та дослідження такої економічної категорії, як «переоцінка основних засобів», зумовлюється тим, що її результати впливають на фінансовий стан підприємства.

Системне вивчення принципів бухгалтерського обліку основних засобів в сучасній системі обліку, а також в системі обліку за МСФЗ дало змогу удосконалити нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку переоцінки основних засобів на основі визначення основних відмінностей та оцінки ступеня наявних концептуальних суперечностей української системи обліку та обліку за МСФЗ, що дає змогу привести у відповідність нормативну базу України в частині об'єкта дослідження не лише до міжнародних стандартів, але й до проголошеного напрямку інноваційного розвитку країни та переходу до інформаційного суспільства.

Основними нормативними актами є Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [1] та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [2], які у взаємозв'язку визначають методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про основні засоби, порядок здійснення їх переоцінки, а також порядок розкриття інформації про її результати у фінансовій звітності.

Вивчення теоретичних положень, опублікованих праць вітчизняних вчених [3; 4; 5; 6; 7; 8; 9], практики діяльності підприємств свідчить про те, що процес переоцінки основних засобів останнім часом дещо ускладнився, а низка

суперечливих положень негативно впливає на процес управління виробництвом, знижуючи ефективність використання основних засобів. До кола таких проблем можна віднести різні підходи до принципів переоцінки основних засобів.

Об'єкт основних засобів, який задовольняє критеріям визнання активом, слід оцінювати за його собівартістю. Відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби» одержані основні засоби «зараховуються на баланс підприємства за первісною вартістю» [1].

Оцінка основних засобів регулюється стандартами бухгалтерського обліку. Українські стандарти обліку мають деякі відмінності від міжнародних стандартів обліку в частині капіталізації відсотків за кредити, витрат на ремонти тощо. Погоджуємось з думкою Г.В. Власюк, О.І. Зиміної, які стверджують, що «дуже важливим для підприємства є правильність оцінки первісної вартості основних засобів внесених власниками в статутний капітал, тому що від цього прямо залежить реальність величини власного капіталу» [10, с. 398].

П(С)БО 7 «Основні засоби» [1], Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів [2] та П(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» [11] розкривають економічний зміст всіх наявних видів оцінки, які наведено у табл. 1.

Первісна вартість об'єктів основних засобів може бути змінена в результаті здійсненої переоцінки. Це здійснюється з метою визначення реальної картини стану основних засобів на підприємстві.

Л.Г. Ловінська підкреслює, що «сучасна система бухгалтерського обліку передбачає дотримання єдиних методологічних засад, тобто обрання єдиної базової оцінки відповідно до певної концепції збереження капіталу, а саме історичної або поточної вартості. Єдність саме у такому розумінні забезпечує виконання іншої вимоги до оцінки – її реальності» [9, с. 66]. Таким чином, реальність означає відповідність фактичних та облікових даних, а в разі необ-

Таблиця 1

Характеристика видів оцінки основних засобів

Вид вартості	Економічний зміст оцінки
Первісна вартість	Історична (фактична) собівартість основних засобів у сумі грошових коштів або справедливої вартості інших активів, сплачених (переданих), витрачених для придбання (створення) основних засобів
Залишкова вартість	Первісна вартість за вирахуванням зносу
Вартість, яка амортизується	Первісна або переоцінена вартість основних засобів за вирахуванням їх ліквідаційної вартості
Ліквідаційна вартість	Сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією)
Переоцінена вартість	Вартість основних засобів після їх переоцінки
Справедлива вартість	Сума, за якою можна продати актив або оплатити зобов'язання за звичайних умов на певну дату
Чиста вартість реалізації	Справедлива вартість основних засобів за вирахуванням очікуваних витрат на його реалізацію

хідності вона досягається шляхом проведення переоцінки.

З метою визначення ринкової вартості, як стверджує Н.М. Ткаченко, «можуть бути використані дані про біржову вартість, прайс-листи тощо» [11, с. 82]. Це цілком правомірно і відповідає такому принципу обліку й звітності, як принцип обачності, який передбачає, що «в бухгалтерському обліку застосовуються методи оцінки, які повинні запобігати завищенню оцінки активів» [12]. В результаті на підприємствах формується відновна вартість.

На дату балансу основні засоби відображаються за залишковою вартістю шляхом вирахування суми зносу із первісної вартості. Але якщо залишкова вартість об'єкта основного засобу суттєво відрізняється від його справедливої вартості, суб'єкт господарювання має право здійснити його переоцінку.

Збільшення вартості об'єктів основних засобів, що амортизується, здійснюється станом на кінець року (дату балансу), за результатами якого проводиться переоцінка, а також використовується для розрахунку амортизації з першого дня наступного року.

Методичні засади переоцінки основних засобів визначено п. 16 П(С)БО 7 «Основні засоби» [1] та розд. VI Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів [2]. Так, вищезазначеними нормативними документами передбачено, що підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, «якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт» [1; 2].

Проведення переоцінки основних засобів є однією з основних складових амортизаційної політики на рівні підприємства, оскільки зміна первісної вартості за рахунок сум переоцінки приводить до необхідності коригування сум нарахованої амортизації, а отже, впливає на результати діяльності. Насамперед це впливає на такі показники фінансового стану, як динаміка та структура майна, динаміка та структура джерел формування майна, ліквідність та платоспроможність, ділова активність та рентабельність.

Таким чином, чинними нормативними актами, які, до речі, носять імперативний характер, передбачено, що суб'єкти господарювання мають право, а не зобов'язані здійснювати переоцінку основних засобів. На нашу думку, з метою уникнення двозначних ситуацій під час податкових перевірок в частині правильності обчислення податку на прибуток доцільно у розпорядчих документах з питань облікової політики передбачити розділ, який стосується саме механізму переоцінки.

Одним із проблемних питань у рамках досліджуваної теми є визначення ознак суттєвості.

Так, НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» вказує на те, що «суттєва інформація – інформація, відсутність якої може вплинути на рішення користувачів фінансової звітності. Суттєвість інформації визначається відповідними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або міжнародними стандартами фінансової звітності та керівництвом підприємства» [13].

Водночас Методичними рекомендаціями з бухгалтерського обліку основних засобів передбачено, що «порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів може прийматися величина, що дорівнює 1 відсотку чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості» [2].

Отже, порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів може бути величина, що дорівнює 1% чистого прибутку (збитку) підприємства, або величина, що дорівнює 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості. Вибір порогу суттєвості доцільно закріпити у розпорядчому документі стосовно облікової політики суб'єкта господарювання.

Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства від 27 червня 2013 р. № 635 передбачено, що розпорядчий документ про облікову політику, крім різноманітних складових, містить ще й «підходи до переоцінки необоротних активів, а отже, і основних засобів, підходи до періодичності зарахування сум дооцінки необоротних активів до нерозподіленого прибутку; кількісні критерії та якісні ознаки суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності» [14].

Отже, у розпорядчому документі стосовно облікової політики суб'єкта господарювання доцільно врахувати альтернативні варіанти обліку (табл. 2).

Переоцінена первісна вартість та сума зносу об'єкта основних засобів визначаються множенням первісної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів на індекс переоцінки. Індекс переоцінки визначається діленням справедливої вартості об'єкта, який переоцінюється, на його залишкову вартість.

Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів на ту саму дату здійснюється переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Переоцінка основних засобів тієї групи, об'єкти якої вже зазнали переоцінки, надалі

має проводитися з такою регулярністю, щоб їх залишкова вартість на дату балансу суттєво не відрізнялася від справедливої вартості.

У складі основних засобів виділяється група інших необоротних активів, які також підлягають переоцінці в разі необхідності, однак такі групи, як «малоцінні необоротні матеріальні активи та бібліотечні фонди, переоцінці не підлягають» [1; 2], що пов'язано зі специфікою їх використання.

Відображення сум переоцінки залишкової вартості основних засобів відповідно до вимог Методичних рекомендацій з бухгалтерського

обліку основних засобів наведено на рис. 1.

У разі здійснення переоцінки раніше переоцінених об'єктів основних засобів необхідно врахувати таке (рис. 2).

Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12 липня 2001 р. № 2658-III передбачено, що «для цілей бухгалтерського обліку оцінку основних засобів має право проводити об'єкт оцінної діяльності» [15], тобто суб'єкт господарювання самостійно не може провести її лише власними силами, тобто силами обліковців. Фактично така ситуація приведе до виник-

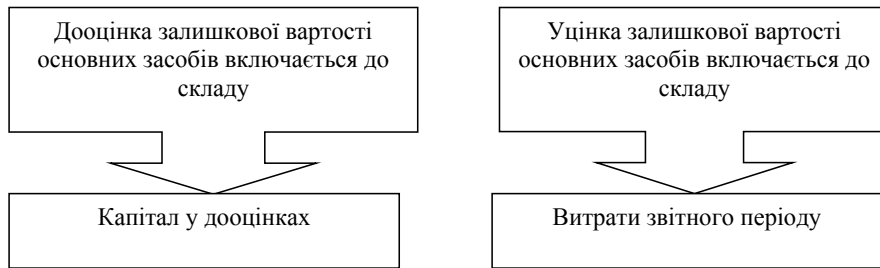

Рис. 1. Порядок відображення сум дооцінки та уцінки залишкової вартості об'єкта основних засобів

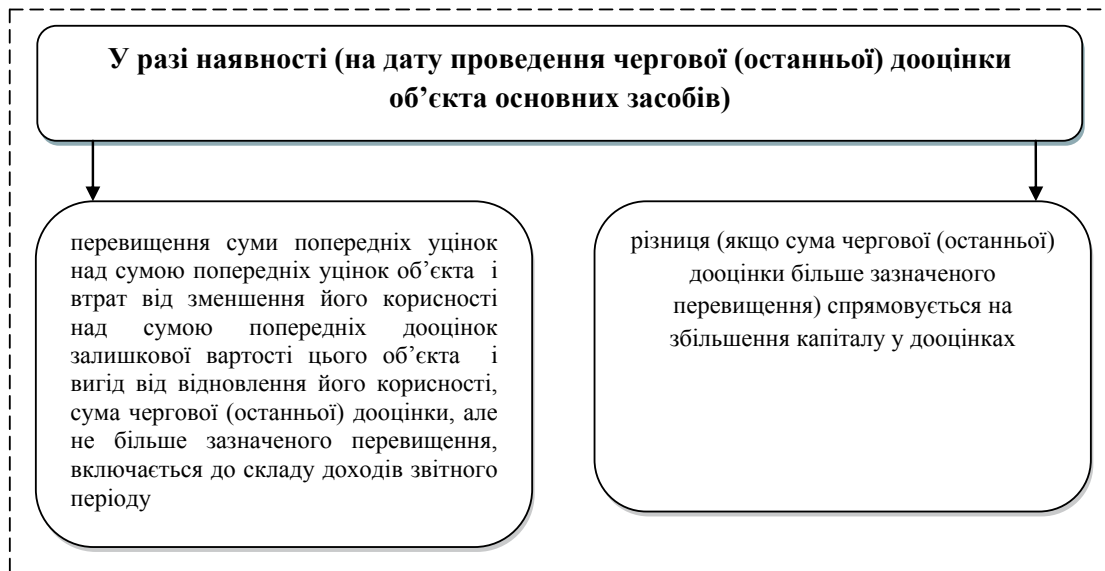

Рис. 2. Порядок відображення переоцінених об'єктів основних засобів

Таблиця 2

Нормативно-правове забезпечення переоцінки основних засобів та облікової політики в Україні

Нормативно-правовий акт	Елементи облікової політики	Альтернативні варіанти обліку
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» та Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів	Поріг суттєвості для проведення переоцінки	Порогом суттєвості для проведення переоцінки або відображення зменшення корисності об'єктів основних засобів може прийматися величина, що дорівнює: – 1 відсотку чистого прибутку (збитку) підприємства; – 10-відсотковому відхиленню залишкової вартості об'єктів основних засобів від їх справедливої вартості.
	Періодичність зарахування сум дооцінки основних засобів активів до нерозподіленого прибутку	Самостійно встановлюється підприємством.

нення певних витрат, пов'язаних з оплатою послуг сторонніх організацій, вплине на результати діяльності суб'єкта господарювання.

Результати переоцінки потребують документального підтвердження. Чинними нормативними актами не передбачено спеціального документа для відображення результатів переоцінки, однак Положенням про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку регламентовано, що підприємства «мають право використовувати власноруч розроблені форми документів із зазначенням обов'язкових реквізитів» [16]. У переліку типових форм документів саме для обліку основних засобів така форма відсутня, однак Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання» від 13 вересня 2016 р. № 818 [17] затверджена форма Акта переоцінки основних засобів. Цей документ застосовується лише для обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору. Отже, вищезазначений нормативний документ застосовується під час складання типових форм з обліку та списання основних засобів розпорядниками бюджетних коштів Державною казначейською службою України та фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування, тобто лише суб'єктами державного сектору. На нашу думку, аналогічний документ доцільно застосовувати і для всіх інших суб'єктів господарювання, оскільки його реквізити повністю задовольняють механізму проведення переоцінки основних засобів в Україні.

Наступним проблемним питанням переоцінки об'єктів основних засобів є необхідність врахування податкового аспекту. Так, до 1 січня 2015 р., відповідно до Податкового Кодексу України, всі платники податку на прибуток мали право здійснювати щорічну переоцінку балансової вартості основних засобів з урахуванням коефіцієнта індексації. Отже, щорічно залежно від індексу інфляції сума переоцінки збільшувала балансову вартість основних засобів і впливала на суму амортизації у податковій звітності. Однак з 1 січня 2015 р. після внесення відповідних змін до ПКУ [18] суб'єкти господарювання з річним обсягом доходу понад 20 млн. грн. виключають вплив переоцінок за даними бухгалтерського обліку на суму прибутку до оподаткування. Так, платники податку на прибуток збільшують фінансовий результат на суму бухгалтерської амортизації та залишкової вартості основних засобів у разі їх продажу або ліквідації з урахуванням переоцінки та зменшується на суму податкової амортизації та залишкової вартості основних засобів у разі їх продажу або ліквідації без врахування переоцінки.

Відповідно до пп. 14.1.9 п. 14.1 ст. 14 ПКУ залишкова вартість основних засобів, інших

необоротних та нематеріальних активів визнається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації згідно з положеннями розд. III ПКУ. Тобто для розрахунку амортизації, відповідно до положень п. 138.3 ст. 138 ПКУ, визнається вартість основних засобів та нематеріальних активів без урахування їх переоцінки (уцінки, дооцінки), проведеної згідно з положеннями бухгалтерського обліку. Отже, балансова вартість об'єкта основних засобів в податковому обліку внаслідок проведених дооцінок та уцінок не зміниться. Зазначені вимоги викладені також в листі ДФС України від 28 січня 2016 р. № 2784/7/99-99-19-02-17 [19].

Форма податкової декларації з податку на прибуток підприємств затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 20 жовтня 2015 р. № 897.

Формою Декларації передбачено заповнення додатку РІ підприємствами, які зобов'язані (або прийняли відповідне рішення) коригувати фінансовий результат до оподаткування шляхом збільшення або зменшення на різниці, які виникають відповідно до положень розд. III ПКУ.

З огляду на вищезазначене підприємство збільшує фінансовий результат до оподаткування на суму нарахованої амортизації за даними бухгалтерського обліку (рядок 1.1.1 додатку РІ), а зменшує на суму амортизації відповідно до п. 138.3 ст. 138 ПКУ (рядок 1.2.1 додатку РІ), не враховуючи при цьому суми проведеної першої дооцінки майна.

Таким чином, здійснюється поступова гармонізація податкового та бухгалтерського обліку в частині питань переоцінки основних засобів.

Висновки. Набуття чинності Податковим кодексом України, П(С)БО 7 «Основні засоби», Методичними рекомендаціями з обліку основних засобів та низки інших нормативних документів привело до часткового зменшення розбіжностей в частині методики здійснення переоцінки основних засобів. Узгодження, хоча і не в повному обсязі норм податкового та бухгалтерського законодавства з питань впливу результатів переоцінки на прибуток підприємства дають можливість обліковим працівникам достовірніше формувати фінансову звітність в частині показників, які стосуються основних засобів, як основної складової активів суб'єкта господарювання. Крім цього, за умови наближення залишкової вартості об'єктів основних засобів до справедливої може спостерігатись відповідне зростання вартості необоротних активів суб'єктів господарювання та розміру власного капіталу за рахунок капіталу у дооцінках, що впливатиме на кінцеве рішення потенційних інвесторів. Саме тому доцільно у розпорядчих документах з питань облікової політики передбачити розділ, який стосується саме механізму переоцінки основних засобів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 11 грудня 2006 р. № 1176 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
3. Городянська Л.В. Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу : [монографія] / Л.В. Городянська. – К. : КНЕУ, 2008. – 224 с.
4. Леонова Л.О. Бухгалтерський облік основних засобів та їх відтворення (на матеріалах вугільних шахт Донбасу) : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.04 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» / Л.О. Леонова ; Харківський державний університет харчування та торгівлі. – Х., 2004. – 20 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://librar.org.ua/sections_load.php?s=business_economic_science&id=259&start=1.
5. Панасенко А.П. Проблеми основних засобів у бухгалтерському обліку / А.П. Панасенко // Держава та регіони. – 2008. – № 3. – С. 407–410.
6. Ліквідаційна вартість основних засобів: податковий аспект / [І.О. Гладій, В.С. Марценюк, Н.В. Плаксієв] [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/32_PVMN_2011/Economics/7_97830.doc.htm.
7. Щирська О.В. Облік і внутрішній контроль амортизації основних засобів: теорія і методологія : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами діяльності)» / О.В. Щирська ; Національна академія статистики, обліку та аудиту. – К., 2013. – 20 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://mydisser.com/ua/catalog/view/14010.html>.
8. Озеран А.В. Переоцінка основних засобів підприємств житлово-комунального господарства та її вплив на достовірність фінансової звітності / А.В. Озеран, Н.М. Озеран // Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 4 (54). – С. 144–152.
9. Ловінська Л.Г. Оцінка в бухгалтерському обліку : [монографія] / Л.Г. Ловінська. – К. : КНЕУ, 2006. – 253 с.
10. Власюк Г.В. Шляхи вдосконалення основних засобів / Г.В. Власюк., О.І. Зиміна // Держава та регіони. – 2008. – № 4. – С. 32–36.
11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств» : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 липня 1999 р. № 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
12. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність / Н.М. Ткаченко. – К. : Алерта, 2007. – 954 с.
13. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>.
14. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 27 червня 2013 р. № 635 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://195.78.68.18/minfin/control/uk/publish/article?art_id=382876&cat_id=293536.
15. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні : Закон України від 12 липня 2001 р. № 2658-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2658-14>.
16. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку : затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 24 травня 1995 р. № 88 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95/para10#n10>.
17. Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання : Наказ Міністерства фінансів України від 13 вересня 2016 р. № 818 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#n180>.
18. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.
19. Про вартість необоротних активів для цілей нарахування амортизації відповідно до п. 138.3 ст. 138 Податкового кодексу України : Лист ДФС України від 28 січня 2016 р. № 2784/7/99-99-19-02-02-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/zakonodavstvo/podatkovozakonodavstvo/listi-dps/66227.html>.